SVENSKA SKÄRMFLYGFÖRBUNDET SSFF

SKÄRMTRYCKET

ETT INFORMATIONSBLAD FRÅN SVENSKA SKÄRMFLYGFÖRBUNDET
NUMMER 5 - 1994

Ordförande har ordet

just nu känns skärmflygning avlägset. Nästan ofattbart att tänka tillbaka på de veckor i somras då vi hade medelhavsklimat. Annat är det nu när jag tittar ut genom fönstret. arbetet inom förbundet är ständigt pågående. Vi närmar oss bokslut och håller på att summera det gångna året. I mars är det dax att välja ny styrelse på årsmötet. Det är även hög tid för er alla ute i landet att fundera på ev. motioner. Har din klubb något ni önskar förändra eller få till stånd? då skall ni skicka in en motion som är förbundet tillhanda senast 6 veckor före årsmötet. Kom ihåg att det är klubben som motionerar, enskilda piloter kan ej göra det.

Jag vill så här i sista numret av skärmtrycket -94 göra en kort resumé på händelser som på det ena eller andra sättet har påverkat vår sport under det gångna året.

Jan: Ett relativt smärtfritt licensförnyande utan större krångel.

feb: Linbrott och förhållandet lintjocklek/säkerhet diskuterades.

Mars: Årsmötet SSFF. SSFF representerade Sverige som en bland 18 nationer som deltog på CIVL:s (FAI) möte i Marbella, Spanien.

Apr: Säsongsstart för många och distansrekord börjar droppa in.

Maj: Ola Richtun flyger 47,3 km och Torkel Bergkvist sätter nytt höjdrekord med 2584 möh.
Allvarlig olycka i Funäsdalen.

Jun: Dödsolycka med svensk pilot i Norge. EM i Slovenien. Sveriges lag för Norge.
Peter Wicander flyger 65 km.

Jul: Första SM avgörs med Per Jutemar som Svensk Mästare. Västra SFK vinner lagtävlingen.
Roger Jansson flyger 111 km.

Aug: Mer normalt flygväder med regn och blåst.

Sep: Instruktörerna gör desperata försök att utbilda på eftersääsongen med vädret är emot.

Okt: SSFF representerar Sverige på Nordic Hanggliding Committe i Kolding, Danmark.

Nov: 8 st olyckor som Statens Haverikommission utreder ligger hos SSFF för kommentarer.

Dec: Förberedelser för licensförnyelse.

En riktigt God Jul och ett Gott Nytt Flygår önskar

/H-P Fallesen, ordförande SSFF

"Kollaps av skärmtrycket?"

En del av er har säkert märkt att en ny redaktör för skärmtrycket efterlyses. Anledningen är att jag tycker det är dax för nya friska krafter. Det har varit intressant och kul att dra igång en ny tidning (i början tryckte jag även skärmtrycket själv), men efter nästan tre år börjar det bli lite av samma sak.

Resultatet blir att blaskan kommer att läggas ner till våren, om ingen känner sig manad att ta över! Ett alternativ som diskuteras för närvarande är att Airmail viker ett par sidor till förbundsinformation.

Att vara redaktör innebär att hålla kontakten med annonsörer samt att sätta ihop inkommet material till en tidning.

För er som alltid undrat är upphovs mannen till namnet "Skärmtrycket" Joakim Flodin.

Om du känner ditt kall, kontakta kansliet.

/Red Gustav

INFORMERAR

1994 har varit ett fantastiskt år för oss, aldrig har det flugits så mycket som i år. Antal starter från Åreskutan/ Hummeln är ca 4000. Vi bedömer att Åre SFK:s medlemmar står för ca 40% av starterna. Under året har det varit flygbart väder ca 140 av ca 210 dagar då liftarna har varit i gång Därtill kan ca 2500 bogseringar läggas. Vi hoppas att kommande året blir lika bra.

Tack alla piloter

Vi vill tacka er ca 130 skärmflygare och ca 30 hängflygare som bidragit till utveckling av flygsporten i Åre genom att köpa flygsport-dekalen för 94. Bland er har vi nu lottat ut ett säsongskort som gäller hos Åreliftarna säsong 94/95 och fem T-shirts med flygsporttryck. Dragningen genomfördes av personalen på turistbyrå. Vinnarna är:

Säsongskortet	Fredrik Svensson
T-shirt	Kent Jonsson, Lennard Svärd, Urban Johansson, Jonas Svedberg, Kennet Hjelm.

fortsättning på nästa sida

Inför kommande året är flygsportavgiften oförändrad: 50 kr för tiden 941215-951214. I år är dekalen röd och du får dessutom en flygsportpin utan kostnad. Enklaste sättet att vara med är att betala in 50 kr på Åre SFK:s postgiro 39 18 78-6. Ange namn, adress, postnr., ort, telefonnr., licensgrad, klubb. Dekal och pin kommer med posten. Du kan köpa flygsportpinnen seperat för 40 konor styck.

Draklanda

Draklanda är vårt landningsfält, som vi delar med hängflygarna. Då fältet ligger mellan järnvägen och Åresjön är det krävande. Åren har visat att misstag kan straffa sig hårt. Samförståndet mellan hängglidare och flygskärmar, som flyger i olika hastigheter, måste fungera 100%-igt. På vintern räknas även isen en bit utanför Draklanda till fältet.

Informationspunkt Draklanda

Klubbarnas timmerstuga på Draklanda är navet för flygningens informationsflöde i Åre, därför är det viktigt att du besöker Draklanda före första start enligt mottot: att vara väl förberedd är halva flygningen.

Markarbeten

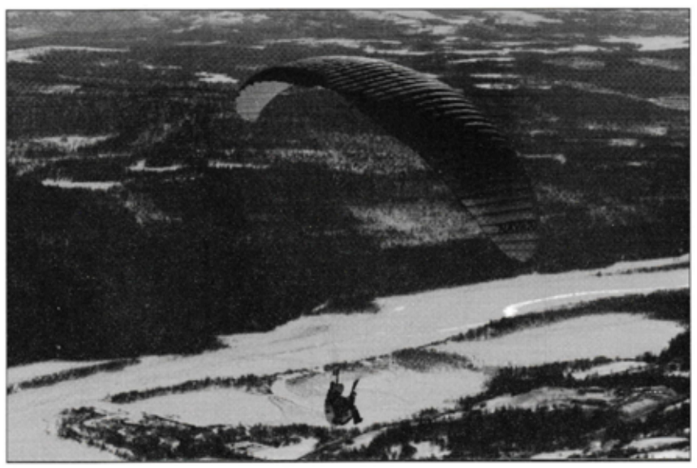
Under hösten har vi genomfört omfattande markarbeten på Åreskutans startområden. Vårt mål är jämna fina startområden sommar som vinter. Som ett första steg har vi sprängt sönder stora stenar för att nästa vår och sommar jämna ut ytterligare med handkraft.

High adventure 2-9 april

Välkommen till Åres stora flyghappening. High Adventure är en träff mellan piloter med omotoriserade flygfarkoster. (Ballong, hängflyg, skärmflyg, segelflyg, fallskärm). Alla ska flyga under gemensam flagga. Åre Skärmflygklubb kommer att ansvara för att skärmflygningen samordnas med övrig flyg. Initiativtagaren är Ballongfirman Far & flyg. Mera information om anmälan, priser och program, m.m. kommer till klubbarna.

Pistning i vinter

Åreliftarna kommer, i skälig omfattning, köra pistmaskin på våra startområden i vinter. Vi ser fram mot jämna och hårda startområden i vinter. När Åreliftarna ställer upp på oss som flyger är det ytterst viktigt att vi förvaltar detta på bästa sätt.

Vi vädjar till alla er om kommer att flyga i Åre att respektera lokala regler. En viktig sak i sammanhanget är att flyga på ett sådant sätt att folk i liften och i pistarna inte blir rädda eller blir störda. Det vill säja: är man "linslus" så får man sköta det "snyggt".

Liftkortspriser 94/95

1-dagkort
mellansäsong
16/12-2/2 & 8/4-1/5.....190kr

1-dagkort
högsäsong
3/2-17/4.....210kr

1-dagkort för flygare
Endast i samband med Skärmflygning. Mot uppvisande av ett signerat regelblad med påklistrat röd flygsportdekal för 1995.....150kr

Säsongskort.....1980kr
Kabintur/retur.....70kr
Enkel per lift.....30kr

Lokala regler

Det är SSFF's föreskrifter och definitioner som gäller för skärmflygning i Åre då landning kan ske på Åresjöns is. Undantaget är övrig tid (dvs, när landning ej kan ske på Åresjöns is) då krävs steg 1 eller sällskap av instruktör. Dessutom har Åre Skärmflygklubb i samband med Åreliftarna AB tagit fram ett lokalt regelblad som alla skärmflygpiloter skall ha med sig i samband med flygning från Åreskutan. (Samma som 93/94. Finns på Draklanda, turistbyrån, liftkassorna.)

Saknar du information

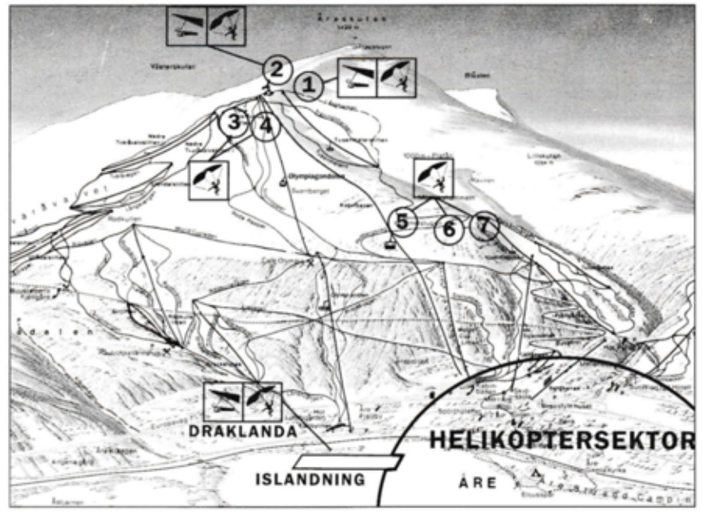
Vill du ha mer information om skärmflygning kontakta oss på adressen Åre Skärmflygklubb, Box 32, 830 13 Åre. Annan information kan du få av Åre Turistbyrå 0647-17720.

Årefjällens öra

Årefjällen vill gärna veta vad du tycker om Åre, ring därför till "Årefjällens öra" och berätta. tel. 0647-17777. Anger du namn och adress deltar du i en utlottning av ett liftkort till nästa säsong.

På pistkartan här bredvid ser du starplatserna som används mest använda från Åreskutan Närmare beskrivning finns i Åre's Flygguide som kostar 20 kronor.

/Ernst Ebneter, ÅreSFK

Fallhöjd till Draklanda

1.Tusen Meter Berg	905 m	5.Mörvikshummel Väst	525 m
2.Tvärårvalvet	925 m	6.Mörvikshummel Syd	525 m
3.Röda Rappet Väst	825m	7.Mörvikshummel Ost	510 m
4.Röda Rappet Syd	825 m		

Säljes:

Första skärmköp? Utveckla dina kunskaper i en stabil och säker skärm. Nästan ny, bra pris vid snabb affär. Pilotvikt 80-110 kg.
H-P Fallesen dag 08-653 7650
kväll 08-644 2935

Säljes:
UP Jazz 25, pilotvikt 55-75 kg, Mycket bra nybörjarskärm med bra prestanda. Endast provflugen, så gott som ny. Säljes för 13.000 kr
Jocke 08-80 83 69

Airvawe Black Magic, en mycket säker och trygg skärm, säljes billigt
Per 08-618 96 57

Advance Sigma II, 75-95 kg, 5 timmar i luften. Säljes med sele, nödskärm (Sigma) och vario Flytec 3010. En hel komplett utrustning för 19.000
Hasse 08-767 17 25

Advance Omega 28, mycket fint skick, vikt 75-95 kg, glid 7+, sjunk 1.1, forts. till tävlingsk. 9.000 kr
Anders 08-669 15 96

UP Katana FR-49, högprestandaskärm, 1994, flugen 10 tim, blå, 70-90 kg. Pris 18.000 kr.
Finn 08-644 70 72
010-229 28 70

UP Stellar 33. Acpul 12 A, DHV 2, med accelrator. Högsta betyg i Gleitschirm. Startvikt 75-110 kg. Nyskick efter bara 21 flyg och 6 timmar i luften. Pris 17.000. Advance sele med integrerad nödskärm Minitex 110 med pilotskärm för extra snabb utveckling Pris 4.000. Vario Mast-Air och vindmätare Sky Watch, pris tillsammans 1.000.
Köp hela paketet för 18.995! Nypriset för motsvaranade utrustning är över 30.000
Jocke 08-661 88 02
eller 0708-34 07 50

PRENUMERERA PÅ SÖDRA OCH VÄSTRA SVERIGES TIDNING.

SVENSKA AIRMAIL

ENDAST 100:- FÖR 4 NR.
NAMN, ADRESS OCH LICENSGRAD PÅ PG. 424 31 64-3.
MEDLEMMAR I PARAPENT SYD ELLER VÄSTRA FÅR DEN REDAN I BREVLÅDAN GRATIS AV RESP. KLUBB.

SSFF årsmöte 1995 - 11/3

Lördag 11/3

Lokalen är som förut sal Norrland i Idrottens Hus, Farsta. Till skillnad från förut ligger nu mötet på en lördag. Tanken är att alla ni som reser till Stockholm från klubbar ute i landet ska kunna träffas efteråt, gå ut och äta och pratas vid. Det är så sällan skärmflygare från olika delar av landet samlas så vi vill gärna ge en möjlighet att träffas mer informellt.

Motionstid

Är det något du vill ändra i Föreskrifter och Definitioner? Borde vår försäkring vara annorlunda utformad? Tänk på att motioner till SSFF årsmöte måste vara oss tillhanda före 950128 om de ska tas upp på årsmötet. Kontakta H-P Fallesen om ni vill veta mer om hur ni ska gå till väga.

Resebidrag & boende

Vi tänker försöka ta fram ett system att ge resebidrag till en representant från varje klubb. Även vi stockholmare inser att det kan bli för dyrt att åka från t ex Malmberget till Stockholm för en eftermiddag... Det här är än så länge bara ett förslag, men vi hoppas kunna ha det klart när kallelserna går ut i början på nästa år.

Kan någon eller några stockholmare tänka sig att ställa upp och inhysa besökande skärflygkollegor? Framför allt gäller det väl natten mellan lördag och söndag, men även natten till lördag.

Klubbträff

Har ni något ni vill fråga eller diskutera med folk från andra klubbar? Har ni information ni vill sprida till andra klubbar? Ett tillfälle att fråga andra när de tänker hålla klubbmästerskap eller träffar. Det kunde ju vara kul om de inte krockade så ni kan hälsa på varandra. Eller ni kanske undrar hur andra organiserar sin vischning. Det vore kanske är en bra idé att prata igenom vad klubbidrag kan eller bör gå till.

Vi tänkte ge er klubbrepresentanter möjlighet att hålla möte före styrelsemötet börjar. Ni börjar t ex 11.00 och håller på ett par timmar. Platsen är samma som för årsmötet, sal Norrland i Idrottens Hus. Om ni så önskar kan vi från SSFFs styrelse vara med i slutet av mötet och svara på frågor.

SSFF Arbetsutskottet

Tävlingskommitten

Så här års känns tävlingssäsongen avlägsen, men det är faktiskt nu det är dags att börja planera för nästa tävlingssäsong. Det är rentav tid att börja fundera på EM i Vågå i Maj -96. Eftersom EM i stort sett går på "hemmaplan" är det ju extra intressant att vara med där. Men om vi ska vara väl förberedda så behöver vi börja planera redan nu.

Uttagningen till EM -96 kommer att ska i mars/april -96, EM går av stapeln alldeles i början av sommaren. Det blir alltså i praktiken säsongen -95 som blir utslagsgivande. Det innebär att du som eventuellt siktar på att vara med på EM -96 måste satsa under säsongen 1995.

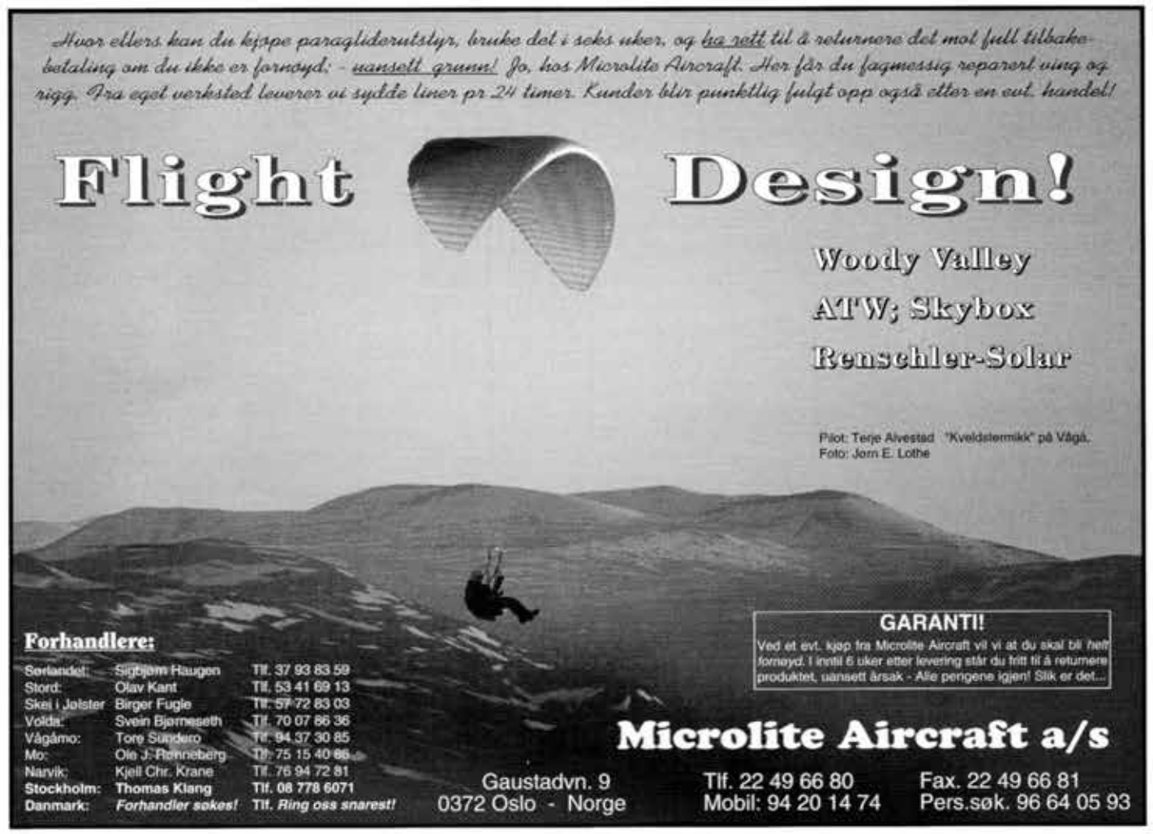
Preliminär tävlingskalender för 1995:

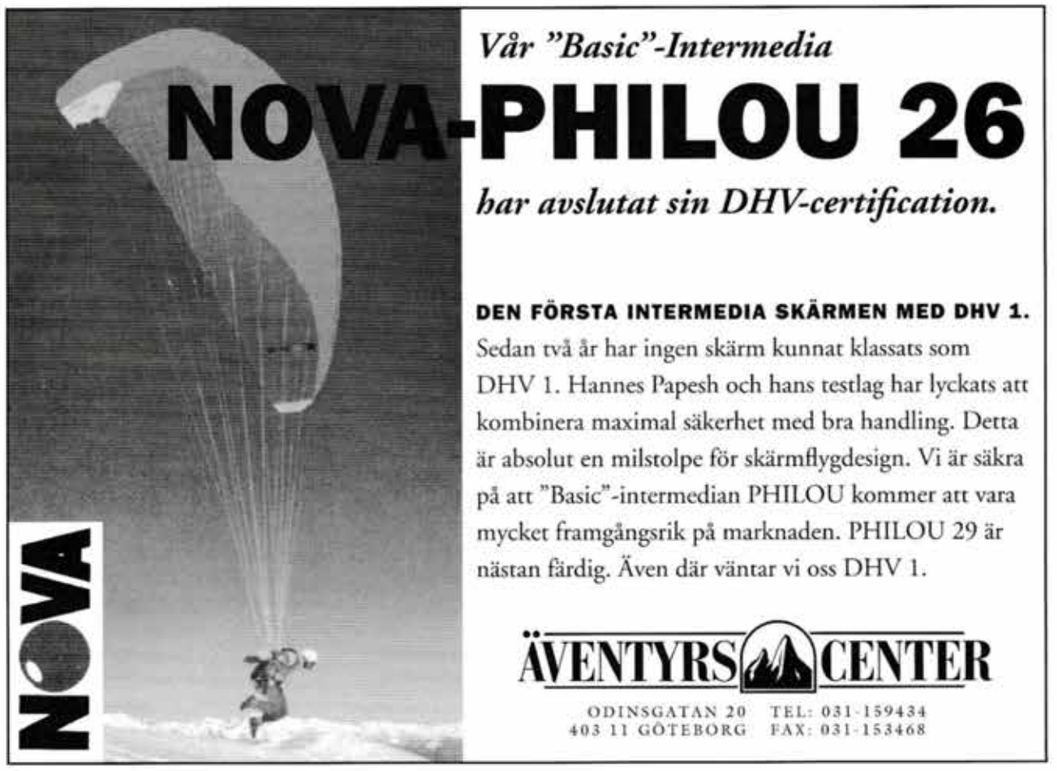
- Träningsläger i Bassano, Italien, veckan före påsk (en vecka).
- Meeting Monte Grappa i Bassano över påsken 13-17 april
- Norges Cup tävlingar i april/maj (helg tävlingar).
- NM i Vågå i slutet av maj, troligen 21-27/5 (en vecka)
- SM preliminärt i Orsa i mitten av juni, troligen 11-17/6 (en vecka)
- Första EU-mästerskap, Kössen, Österrike 15-25 juni

För att få bättre internationell rutin bör den som aspirerar på en landslagsplats även deltaga i någon eller några World Cup-tävlingar. SSFF kommer att starta en rankinglista under 1995, där ger både distansflyg och tävlingsresultat poäng. Det är de internationella resultaten (både i Norge och i alperna) som kommer att väga tyngst inför uttagningarna till EM -96.

Du som är intresserad av att börja tävla - tveka inte! Hör av dig till SSFF så kan vi gemensamt sätta upp de definitiva planerna. Om vi ska lyckas under EM -96 måste vi agera som ett team redan nu under -95.

SSFF Tävligskommitte
/Per Jutemar

Flyg(o)säkerhet

Anders Magnerfelt inbjuder i Skärmtrycket #4/94 till en säkerhetsdebatt.

Allmänt

Säkerhet består ju av:

1. Åtgärder som minskar risken att en olyckssituation uppstår. Tex utbildning, utrustningstester, användning av flygskor, nya skärmrekommendationssystemet, flygregler kopplade till åtgärder vid överträdelse mm.

2. Åtgärder som gör att en inträffad olycksituation får så lindriga konsekvenser som möjligt. Tex nödskärmsystem, hjälmanvändning, sitt- och ryggplattebruk, dämp system typ airbag eller foamkuddar mm.

3. Åtgärder som gör att en inträffad skada inte förvärras, tex utbildning i skadeomhändertagande, medförande av 1:a förband, mobiltelefon/radio vid avsides belägen flygning mm.

Det är ständig värdering och omvärdering på samtliga tre nivåer som leder till ökad säkerhet. För att veta vad som skall göras måste vi ju veta vad som har hänt. Noggrann rapportering av tillbud och olyckor är en förutsättning. Analys av varje olycka likaså.

Så länge som vi inte har en korrekt statisk med kännedom om hur mycket det skärmflygs i Sverige så vet vi inte ens om vi har jättemycket eller lite olyckor. Vi treor (hoppas) att vi har lite olyckor jämfört med övriga länder. Det snabbaste sättet att genomföra är nog att titta på andra länders skadestatistik. Den största mängden skador drabbar benen och f.a. fotleden. Ca 50% är landningsolyckor, 35% vid start och 15% vid fri flygning.

Skärmtrycket har nyckelroll

Snabbspridning av kunskap om risker är viktigt. Det får vi idag genom Skärmtrycket. Jag skulle gärna se betydligt fler rapporter om olyckor med tillhörande analys. Dödsolyckan i Norge redovisades på ett föredömligt sätt. Uppgifter om pilotens erfarenhet och skärmens klassning saknas dock. Vid en dödsolycka anges pilotens namn och olycksplatsen, det är ofrånkomligt.

Vid detaljredovisning av andra olyckkor tycker jag att man av integritetsskäl skall utelämna både namn och plats. Nordmellan- eller sydsverige räcker som platsangivelse. Detta gör det lättare för både enskilda piloter och instrukörer att verkligen rapportera. Mörkertalet är skadestatistikens största problem. Flitigt redovisande av olyckor i Skärmtrycket ökar det allmänna säkerhetstänkandet bland piloter. Jag gissar att de flesta läser olycksredovisningar (kunde det ha varit jag?).

Skadepanorama

Varje sport har sitt eget. Hängflygarnas skador påminner om de som uppstår vid motorcyckelolyckor.

Förenklat så är våra skadesituationer följande:

- Fall i stillastående och under löpning (omkulldragande vid balansering och snubbling vid start och landning). Typskada underarmsbrott.
- Snedtramp under löpning (start och landning). Typskada stukning och fotledsbrott.
- Högfartslandning på ändan (det går för fort och piloten lyfter reflexmässigt upp benen, det är inte ovanligt). Typskada kotkompressionsfraktur.
- Landning med hög vertikalhastighet (turbulens/för tidig stall). Typskador fotledsbrott, underbensbrott och kotkompressionsfraktur.
- Vid islag i marken med mycket hög vertikalhastighet drabbar skadorna både skelett, hjärna och inre organ.
- Till detta kommer vattenlandning med drunkningsrisk och trädlandning som ger allt från ingenting till utbredda livshotande skador.

Fotledsbrott och kotkompression

Kotkompression är en potentiellt allvarlig skada men...jag har en känsla av att den lite överdramatiserad medan fotledskadorna är lite underdramatiserade. I skaderedovisning ser man "ledbandsskada med vadbensbrott".

Det låter inte så allvarligt men bakom har vi en skada där underbenets grepp om fotleden fläks isär. Det måste opereras och benet får inte belastas fullt på två månader, ofta måste ytterligare en mindre operation utföras. Efter ytterligare träning blir de flesta återställda men en del får kvarstående stelhet och smärtor.

Kotkompression låter å andra sidan mycket allvarlig men brukar läka utan bestående men. Den beror på en stöt under stuss och ryggslut så att en eller flera av kotorna tryck ihop. Det är samma skada som stridsflygare får när de skjuter ut sig med raketstol. Av 35 piloter med en eller flera kotkompressioner var alla i arbete inom 2 månader och ingen fick bestående men.

Kotkompression och ryggplattor

Ryggplattan är inte ett skydd mot kotkompressioner. Sitt- och ryggplattor är tryckfördelare, de hindrar att stenar, stubbar och andra ojämnheter trycks in i piloten och ger lokala skador. Vid ett fall på ryggen kan den skydda mot en direktträff på ryggraden. Det är f.a. den typen av kotfrakturer som kan ge allvarliga ryggmärgsskador med förlamning som följd.

Skydd mot kotkompressionsfrakturer är stötdämpare typ airbag eller fasta skumplastmaterial som finns på marknaden.

(Trots ovanstående resonemang finns det faktiskt en speciell situation där ryggplattans nedre böj kan minska risken något för kotkompression).

Arm och fotledsfraktur och flygskor

Armar är nästan omöjliga att skydda med hjälpmedel på ett vettigt sätt. Bästa åtgärd är enligt min mening att minska risken för snubbling och fall under start och landning, dvs bra flygskor.

Risken för snedtramp och därmed fotledsbrott minskar troligen markant om bra flygskor används. En flygsko ska medge bra rörlighet upp och ner för foten men vara maximalt styv i sidled. Den skall ha god stötdämpning i sulan. Den skall inte heller ha bred sula. En bred sula kan kanske minska snedtramprisken på helt jämt underlag. När ett snedtramp väl sker så ökar risken för skador p.g.a. den stora hävarm som den breda sulan åstadkommer. På ojämt underlag ger den breda sulan större risk för brytningar i fotleden.

Det är inte helt ovanligt att skärmflygare använder bredsulade kängor med veka halvhöga skaft. Dessa kängor har oftast ingen suldämpning vilket ökar risken för häldyneskador. De som springer snabbt i svår terräng, orienterarna, har påtagligt smala sulor. Själv använder jag alltid flygskor, men valet mellan mina graningekängor och joggingskorna tar jag absolut de senare.

Frivillighet eller tvång

Den aktuella frågan gäller om ryggskydd (eller annan utrustning) skall bli obligatorisk vid flygning. Idag krävs att man använder hjälm och medför nödskärm, 1:a förband och olyckfallsrapport. För att införa fler och kostsamma obligatorier krävs att man någorlunda väl vet att dom skyddar mot det som man vill. Ett sådant beslut bör också ha en viss förankring hos flygarna. (Hur många har ett 1:a förband i selfickan?).

Om man bryter mot kravet , vad händer då? Förlorar man sin licens? Upphör försäkringen att gälla?

Para-trekking/ vandringsflygning är förknippat med säkra lätta skärmar och lätta tygselar. Hur blir det med detta?

Kravet kanske skall ligga på att selar inte får säljas utan ryggplatta, airbag eller vad det nu gäller.

Min utrustning

För min personliga del anser jag idag att hjälm, handskar, nödskärm, 1:a förband, flygskor, sittplatta och kevlarryggplatta är nödvändiga. Jag använder airbag trots den långa uppblåsningstiden och jag kommer att skaffa en passiv stötdämpare så snart jag får tag på en vettig sådan.

Jag tycker...

- att införandet av det nya A–E klassningssystemet för skärmar är ett viktigt steg i säkerhetsarbetet. Reglerna för skärmförsäljning måste vara kristallklara. Får man sälja en D-klassad skärm till en steg 2 pilot. Om inte, vad blir konsekvensen?
- att säkerhetskurs blir obligatorisk för steg 1 piloter och högre. T.ex skall vara genomförd inom ett år efter steg 1 kursen.
- att andra länders olycksstatistik tillsammans med vår egen lilla statistik skall utgöra en del av grunderna för beslut om obligatoriska säkerhetsåtgärder.
- att den andra grunden utgörs av en helt anonym enkät riktad till alla instruktörer och medlemmar. Där skall alla egna och observerade incidenter, tillbud och olyckor efterfrågas. Detta kombineras med frågor om antal flyg och tid i luften, skärmtyp, personlig säkerhetsutrustning e.t.c.

Vidare efterfrågas medlemmarnas åsikter i centrala säkerhetsfrågor. Detta ger en trovärdig bild av situationen vid skolning och allmän flygning. Det ger också ett underlag för en nödvändig förändring av grundskolningen.

Med den medlemsutveckling som råder är det fullt genomförbart idag men kanske inte om ett par år. En garanterad anonymitet är ett absolut villkor. Klubbarnas ordförande kan göras ansvariga för insamlandet av enkäterna och samtidigt göra dessa anonyma.

Slutligen...

efterlyser jag fler artiklar, inlägg och synpunkter från alla instruktörer. Få flygare har så mycket erfarenhet som ni. Dela med er!

/Ulf Cannerfelt, HIF Glidflygarna

Säljes:

UP Kendo Comp, sveriges bästa tävlingsskärm, uttagen april -94. Om du är rätt pilot för skärmen kan du få en mycket vass skärm till ett mycket bra pris.
Per 08-618 96 57

AGT 121 L, 60-95 kg, säker nybörjarskärm, nästan oanvänd. Sele och nödskärm ingår. Pris 12.000 kr
Elisabet 08-717 91 48

Apco Starlite 26, röd, 13 tim i luften, störtbilligt, 9.500 kr inkl sele
Mårten 0304-102 01

Apco Supra 30, gul-vit, uttagen feb -94, nya A, B och bromslinor. Trim. Pris 17.000 kr
Tord 033-20 15 66

Pro Design Corrado Challenger 25, 85-110 kg, 1992, ca 60 flyg, sele, nödskärm och Vario Aircotec Alibi II. Pris 14.500 kr
kväll 08-24 10 08

Tomas Småfranskor

Den här rundan av småfranske hörnan är lite märkt av en del olyckor som skett. Läs och lär. Ska be att få tacka Anders Lattermann för hjälpen med översättningen från tyska Fly and Glide (tidigare Drachenflieger).

André Rose, chef för Acpul, har på FFVL's (Franska Friflygar Organisationen) uppdrag gått igenom de olyckor som skett de senaste 20 månaderna. Han kom fram till följande slutsats:

1) Allt för många piloter flyger med för avancerade skärmar i förhållande till sin egen förmåga.

2) Sträckflygning fungerar bra för toppiloterna, men är inte ägnat för vem som helst och kommer heller aldrig att bli det.

3) Stark metrologisk vind i bergstrakter ger turbulens i närheten av marken.

Parapente Mag 36

Didier Favre, känd vingbivack-flygare, förolyckades när han provflög Laurent de Kalbermattens skapelse Delka (se Skärmtr 4-94). Laurent skriver i tidningen Fly and Glide, om vad som hände. Enligt vad som står att läsa där så menar Laurent på att det helt och hållet är pilotfel som orsakat olyckan. Dider som, enligt artikelförfattaren, var mycket entusiastisk till Delkan ville inte riktigt gå fram med testprogrammet i samma långsamma takt som konstruktören. Vid olyckstillfället skulle man enligt artikeln göra höghastighetsprov med video utvärdering. Enligt vad som går att utläsa har Didier monterat ett fotstöd som han strax efter start försökte få upp fötterna på. Hur det påverkade själva flygningen framgår ej. Delkan gjorde några nosupp nosned innan den med hög fart (150 km/h) träffade marken.

ParapenteMag 36. Fly and Glide 10,11.94

"Se upp för CB", så skriver S. Burkhardt i Parapente Mag, om en hemsk olycka som hände i Österrike i juli.Ett dussin piloter blev överraskade av en ovädersfront. Ett flertal av dem sögs, enligt artikleln upp i ett stort åskmoln i Voralberg. En av dem förolyckades när han försökte topplanda mitt under ovädret. Fyra andra blev svårt skadade. En pilot landade oskadd i nästa dal under nödskärm efter att ha läst 6000 meter på sin höjdmätare. Han hade enligt artikeln sinnesnärvaro att anmäla till räddningstjänsten att han hade klarat sig.

Ett ögonvitne berättar för Heinz Uhly, i Fly and Glide, om sina upplevelser. På förmiddagen låg det ett dis över dalen som släckte ut all termik. Efter lunch klarnade det upp. Vittnet hade, enligt tidningen, glömt sin jacka varför han ganska snart flög mot landningen. Han noterade att det inte sjönk något i dalen. Snart nog drog himlen igen och det såg ut att börja regna. En vit vägg drog fram över bergen. En pilot högt över landningen försvann först in i molnmassan. Fler piloter försvann, samtidigt som någon enligt artikeln försökte starta (!!!!).

Väderlekstjänsten hade förvarnat om en kallfrontspassage med risk för åska. För de lokala piloterna var väderutvecklingen väl förutsägbar. Flyglärare på plats avrådde folk från att starta.

Parapente Mag 36, Fly and Glide 10.94

Pierre Wilmarit, heter piloten som lyckades med att flyga runt Mont Blanc. Dock blev han utan den belöning som utlovats av "les Grattes de Ciel" för flyget. Pierre hade nämligen inte anmält sig till "Challenge du Mont Blanc" (se Smtk. 3.94). Han hade planerat att göra flyget i etapper och hade därför sovsäck med sig. Han snöt därmed Pierre Bouilloux på triumfen. Bouilloux startade strax för sin vän Wilmarit men lyckades inte ta sig runt det mer än sju mil långa flyget som tog hans kollega sex timmar att fullborda. Bouilloux berömmer Wilmarit för sitt mod. Han berättar för Parapente Mag att Pierre" under flera tillfällen måst kurva i ganska kraftiga saker, över terräng som är så ogästvänlig att det vore otänkbart att kasta nödskärm över den".

Pierre lär nämligen ha kurvat upp sig i moln under "turen" och därmed brutit mot VFR reglerna. Diskussionen är dock inte avslutad än och gäller för övrigt bara Pierre inte hans medrekordhållare Vincent Sprungli, skriver P. Pagani till "magget".

Parapente Mag 36

La Cage, "buren", är ett flygsystem som Jean-Louis Darlet och Xavier Demoury håller på att utveckla. Det bygger på att man hänger upp piloten i en ställning. Den ser ut som en rektangel. I denna rektangel, som är över en meter lång på sin längsta sida, fästes skärmens linor jämnt utspridda. Det blir nästan som en gigantisk styrplanka på en styrsele. Piloten styr sedan sin skärm ungefär som en vingpilot, med hjälp av förskjutning av kroppsvikten. Vinsterna i prestanda och manövrerbarhet är tydlig

Parapente 36

Rektangulär verkar vara den form som gäller för prototyp och tävlingsskärmar i år. Under alla år har den elliptiska formen dominerat. Nu har dock flera tillverkare gått ifrån den "Spitfire lika" formen till förmån för en mer "planklik" form.

Parapent Mag 36

Ali Gali heter nye franske mästaren i skärmflygning. Den rutinerade Gali gick inte att stoppa efter att den regerande mästaren sedan tre (!) år, Patric Bérod skadat sig. Han flög in i under vinden från ett berg, fick inslag och gick i backen. Det är inte första gången Gali vinner franska mästerskapen, redan 1987 vann han förra gången.

Parapente Mag 36

Gerald Delorme skriver om lite av de nya problem som uppkommer i och med att dagens piloter gör allt färre flyg. Kontentan av en ganska lång artikel är att flyg i lugna förhållanden rakt ner till landningen inte är bortkastade. Övning ger färdighet och idagens läge gör många piloter kanske bara ett flyg per helg, vilket ger otillräcklig träning i start och landningstecknik. Träning i skolbacken och blansering är viktiga saker som man aldrig får lägga på hyllan, menar Gerald.

Parapente Mag 36

Så har André Bücher lärt sig att lopa med sin skärm. En imponerande manövrer, som galne Sebastian Bourquin lyckats upprepa. Det är en extremt farlig flygfigur. Bourquin har dock alltid varit lite tokig och bland annat gjort sig känd för att ha gjort branta 360 utmed den branta Salève klippan och varje varv sprungit på väggen...

Parapente Mag 36

Översatt av Tomas Gustafsson med hjälp av Anders Lattermann, tel till Tomas 08-732 88 72

Säljes:

UP Stellar, 60-90 kg, nästan ny, 13.000 kr
Torkel 08-512 414 57

Pro-Design Challenger C-25, snabb högprestandaskärm, flugen en säsong, gul. Pris 18.000 kr
08-744 49 77, 010-229 28 70

Att köra huvudet i väggen

När man importerar glidskärmar från utlandet skall man enligt lag betala 3.8% i tull. Detta gäller inte när man tar in hängglidare, den räknas som glidflygplan. Vad är då anledningen till denna tull? Jag ställde frågan till tullverket.

Svaret var att "alla fallskärmar skall beläggas med en tull på 3.8% av varans inköpsvärde". Men vi importerar ju inte fallskärmar utan glidskärmar eller flygskärmar om man så vill. Vi flyger på samma ställen och under samma förhållanden som hängflygarna. Fallskärmshoppning är ju en helt annan sak.

Jag överklagade beslutet till högre instans och fick till svar att "en glidskärm är att betrakta som en fallskärm eftersom den är uppbyggd enligt samma princip". Det som intresserar tullverket är hur varan klassas och inte hur man använder den. Efter många kontakter och långvariga diskussioner bad de mig att inkomma med en redogörelse för skillnaden mellan skärm-/hängflyg samt fallskärmshoppning.

Så skedde också. I min redogörelse tog jag upp historik, konstruktion och användning. Jag skickade även med bilder, div. prospekt samt förbundstidningar från alla tre grenarna. Svaret blev att "en glidskärm är att betrakta som en fallskärm". Förklaringen till detta besked är att "glidskärmar är konstruerade som fallskärmar och skall därför klassas lika". Pust och stön. (fast egentligen sa jag en massa fula ord).

Nu överklagade jag till högsta tullinstans dvs. generaltullstyrelsen. Efter ett antal månader hörde de av sig och tackade för alla fina bilder och undrade var man kunde lära sig att flyga skärm. Överklagandet blev naturligtvis avslaget på grund utav..... ja vad tror ni? Jo "glidskärmar är konstruerade som fallskärmar och skall därför klassas som sådana". De informerade mig om att Tullverket är ett mycket effektiv och välorganiserat verk som följer de regler och riktlinjer som är fastslagna. De gör inga som helst egna bedömningar om rättvisa eller liknande. Vem gör då det? Regeringen kanske? undrade jag. Ja faktiskt är detta en sak för regering.

Om vi vill ändra på klassningen skall vi vända oss till regeringen. Här står vi idag. Jag tror vi är rätt många som tycker att det är orättvist att vi skall betala 3.8% i tull när hängflygarna slipper. Om det är någon som vill driva detta ärende vidare, så kan jag bistå med hjälp. Jag ger i alla fall upp. Men kanske ändå? Skulle vi inte kunna erbjuda någon lämplig generaltullstyretjänsteman en gratis skärmflygkurs? eller...

/Charlie, UP Sweden

Säljes:

UP Stellar 29, 55-75 kg, violett, bra skick, säljes billigt.
Hanne 08-618 96 57

Nova Sphinx 29, Novas senaste högprestandaskärm, flugen ca 15 timmar under 8 månader. En skärm för dig som vill komma lite längre. Säljes för 19.500 kr
Ola 08-658 27 58

Advance Sigma II, 75-95 kg, knappt flugen, som ny. Säljes med speedsystem, advancesele, skärmsäck och hjälm. Pris 15.000 kr
Mattias mån-fre, 0565-126 27
lör-sön, 0564-402 38

Apco Starlite 22, Paradisesele med integrerad nödskärm, lite använd, fint skick. Pris 10.000 kr
Eva 0240-156 42

Rapport Moskitveckan 1994

Sälen 8–14/8

För tredje året bjöd vi i Sälens skärmflygklubb in till Moskitveckan, en vecka då vi träffas och flyger i bl.a. Sälen. På morgonen träffades vi i Hundfjällets reception. Ett gäng skulle gå kurs under veckan och hade nu sin första dag. Vi andra gav oss upp på Hundfjället, vinden var svag och medgav inget hang. Termiken var inte heller på gång så dagen präglades av nedflyg.

Dag två visar vindmätaren på 6–8 m/s och en febril verksamhet bryter ut på startplatsen, "VILKET HANG!!". Stundtals låg tiotalet skärmar högt ovanför starten, dagen bjöd på flyg på över 2 tim och vi var många som fick lägga till flera timmar i loggboken. Den tredje dagen hade vinden åter avtagit och var för svag för att hanga på någon längre stund. Tillfälliga vindökningar och termiksläpp bjöd dock på några enstaka 30 minuters flyg. Dag fyra är vinden fortfarande svag men har nu även stora problem att bestämma sig för vilken riktning den skall ta. Via telefonkontakt med Branäs får vi veta att vinden är svag även där men riktningen är rätt! Medan eleverna stannar kvar i Sälen så packar vi andra ihop och sätter fart mot Branäs. En timme senare är vi på väg upp i liften, flygen blir korta men med 415 m i fallhöjd så blir nerflygen ändå roliga. På eftermiddagen släpper termikblåsor sporadiskt och Johan Örn hittar rätt och tar sig till 1080 m över landningen.

På fredag morgon är hela gänget på fötter tidigt och vi beger oss av mot Branäs. Denna dag har vinden tilltagit något mer men är fortfarande relativt svag.På eftermiddagen började liksom dagen innan termikblåsor att släppa då och då.

Denna dag var det undertecknads tur att hitta rätt och jag får ett fint flyg med 1293 m ö landningen som högsta höjd. Efter denna dag då alla fick fin flygning så avslutar vi kvällen med att Ulf Cannerfeldt håller ett mycket uppskattat föredrag om skador och åtgärder inom vår sport. Ulf är själv pilot och läkare. Lördagens mål är återigen Branäs, men väl på plats kan vi bara konstatera att vinden tilltagit under natten och är nu för stark för att flyga i. Då även regnet kommer på eftermiddagen så ger vi upp och åker tillbaka till Sälen, där äter vi en suverän middag på "7 rum & kök" i sälens by. Kvällen avslutas med att Thomas Petterson från Apco informerar oss om material och säkerhet samt visar hur en ompackning av nödskärmen går till. Söndagen består av regn, regn och återigen regn, det enda alternativet för dagen är packning och hemfärd.

I år instiftades ett vandringspris för det högsta flyget under veckan, jag hoppas att vi blir många som kommer att kämpa om detta pris nästa år.

(vindriktningarna i Sälen är nord-väst. I Branäs syd-ost.)

TACK ni som kom och väl mött nästa år !!

/Tony Ekström
Sälens sfk

Säljes:

UP Katana 47. Högprestandaskärm till lågt pris, 60-80 kg, 9000 kr. Sele, nödskärm m m kan ordnas till bra pris.
Torkel 08-512 414 57

Edel Aero 24. Säker nybörjarskärm, lite använd, bra skick, sele och nödskärm ingår. Pris 12.000
Niklas 08-570 316 14 08-35 17 75

Apco Supra 28, uttagen mars -94, med speedsystem, bara 17.000 kr
Simon 08-717 98 78

Meindl Superfun, skärmflygkängor, strl 39 (6,5), Gore-Tex, helt nya (1.900), 1.200 kr
Finn 08-644 70 72

Pro Design Corrado 12, Mellanklass från 1990, inkl sele och hjälm pilotvikt 65-90. Pris 9.500 kr
Finn 08-644 70 72 010-229 28 70

Pro Design Challenger 23, Säker nybörjarskärm, SHV 12 A, flygvikt 70-90. Pris 17.000
08-653 84 30, 010 229 28 70

UTBILDNING
Året runt - Till elevlicens och till steg 1, 2 & 3.
Vi ordnar även tandemflyg och prova-på-dagar.

FÖRSÄLJNING
Apco's hela program. Provflyg - vid köp dras hyran av!

BEGAGNAT
Ett flertal utrustningar i lager.

FLYGA I SÄLEN!
Vi står till tjänst med guidning om ni önskar. Vi ordnar även specialarrangemang - begär offert.

NYHET 1
Vi har eget boende!
Flygare bor för 100 kr/person och dygn i timmerstuga, fullt utrustad för självhushåll.

NYHET 2
Nytt bokningskontor på Hundfjället!
Här får du info, bokar kurs eller köper flygprylar.

Tel Hundfjället 0280-96500

Att de bara vågar!

Vågar skriva sånt här dravel alltså. Att tidningar ibland tappar kontrollen och skriver och publicerar tvivelaktiga texter är ganska känt. Somliga texter i Skärmtrycket har blivit lite omstridda - men här kommer ett lågvattenmärke som till och med skulle få Expressen att rodna.

Före, under och efter SM skrevs det en hel del i tidningar framförallt i trakterna kring där SM ägde rum. Det mesta var bra, de som skrev försökte förklara vår lite udda sport så gott det gick på ett begränsat utrymme.

Skaraborgs Läns Allehanda, SLA, hade i mitten av februari i år med en trevlig artikel om skärmflygning. Reportern beskrev flygning med skärm så det blev begripligt för dem som inte prövat eller ens sett det. Reportern försökte på allvar fånga och förklara tanken med att flyga. Kul och lärorik läsning.

Avlånga fallskärmar...

Men under SM kom så en ny artikel med titeln "Att de bara vågar". Mängden felstavade namn, missförstådda, vantolkade fakta och fria påhitt går utanpå det mesta jag läst. Jag hoppas för tidningens bästa att den som satt sitt namn under artikeln var någon nu bortkopplad sommarpraktikant. Här kommer lite väl valda citat:

"Ett antal nyfikna förbipasserande turister stannar och tittar fascinerat upp mot himlen.

- Att de bara vågar, säger en kvinna i medelåldern och sammanfattar på så vis allas våra tankar.

Innan starten tar skärmflygaren på sig sin utrustning; en fåtöljliknande sits, hjälm, kamera, höjdinstrument och så naturligtvis själva skärmen."

Känner du någon som tar på sig sin skärm? Nåja, längre fram fortsätter texten:

"Sedan drar en vinschmaskin in vajern. Den tävlande springer efter och förhoppningsvis fylls hans skärm med tillräckligt med luft för att lyfta."

Verkar vara en smula slumpmässig startmetod. Ytterligare en bit längre fram:

"Med hjälp av vajern når skärmflygaren en höjd på 300-400 meter. Men det är först när han kommit upp ytterligare några hundra meter som han kan känna sig säker på att inte slå ner i marken direkt efter start."

Jösses! Det här var det ingen som berättade för mig när jag gick kurs. Men det är inte så svårt att förstå vad reportern har hört: Uttrycket "ramla ned" brukar ju trots allt rätt sällan vara bokstavligt menat. Skillnaden mellan att tvingas landa och att "slå ned i marken" är trots allt ganska stor...

"De som kommer iväg lyckligt i starten följer en snitslad bana som i tisdags slutade i Vinköl."

Jag vet att Västra är en mycket ambitiös klubb, men att snitsla banan? Vem satte upp snitslarna? Och vad satte ni fast dem i? Artikeln avslutas med en beskrivning av oss skärmflygare:

"Vilka är det då som sysslar med skärmflygning? Ja, till att börja med är det inga kvinnor, endast män. De flesta verkar vara i dryga 30-årsåldern, välträade och allmänt äventyrslystna. Jag skulle mycket väl kunna tänka mig att de flesta som skärmflyger också har prövat på bergsklättring, bungy-jump och djuphavsdykning."

Känner du dig träffad? Välträade förresten... Vilka var det reportern talade med egentligen?

Är det här något att bry sig om?

Allvarligt talat inte. Men det är roligt att för en gångs skull ta en tidning på bar gärning när den skriver i nattmössan. Om någon vill skriva dåliga artiklar om skärmflygning kan vi bjuda på det - det är trots allt bara en sport, ett fritidsnöje. Vi får hoppas att de som läser är lite sunt skeptiska.

Det vore givetvis annorlunda om någon skrev felaktigheter för att skada sporten. Jag vill poängtera att artikeln jag är elak mot i det stora hela är positivt inställd till vår sport.

Lite allvar

Men det finns faktiskt lite allvar i det hela. Man börjar ju lätt undra hur mycket av det som skrivs i tidningarna som är lika fel, lika missförstått? Exempel: I artikeln finns en resultatlista med. Där är tre personnamn (av nio) felstavade, Västra SFK påstås vara en Falköpingsklubb, Cirrus kallas Sirrus och ligger "utanför Stockholm" (vadå utanför?).

Det som kan bli ett problem för oss skärmflygare är om något negativt och spektakulärt inträffar mitt i en nyhetstorka. Indignerade rop på förbud och "hårda regler" gör sig bra i tidningar. Alla som sett löpsedlar för kvällstidningar vet att de inte tvekar att göra en höna av en fjäder. Vad de kan göra med en skärm kan man bara gissa.

/Martin Agfors

B

Begränsad eftersändning. Vid definitiv eftersändning återsänds försändelsen med den nya adressen påskriven till:
Svenska Skärmflygförbundet, Idrottenshus 11 tr, Storforsplan 44, 123 87 FARSTA

Säljes:
ITV-Rubis 30, 70-95 kg med räddningskärm **Minitex Sigma**. sept-91, endast 5-6 tim. A-klassad, mycket stabil och säker skärm. Säljes till högstbjudande.
08-18 95 13

Epson p-40 skrivare till Flytec.
Pris 1500:-
Kennet 031-711 2954

APCO Starlite 26, maj-93, flugen ca 7 tim.
Tomas 090-13 52 32

TopSecura inkl nödskärm, airbag och kevlarplatta. mars-94, ca 30 h
Pris 6000:-
Tibbe 08-649 9678/070-713 57 67

Skyline sele "Superspeed", ej nöd, flugen 3h, som ny.Pris 5500:-
Ole 0647-522 70

Junkers utrustning

Proton/Prolog 29 skärm+ speedsystem, Oliver sele med ryggplatta i glasfiber, räddningskärm Plus 25, Flytec 3005 vario. juni-94, 5 tim. Pris 20 000:-
Tomas 0372/103 12

Airwave BlackMagic, klass A, 50/70 kg, nyskick, endast 30 flyg, komplett med sittsele och säck. Pris 7000:- eller högstbjudande.
Marika 031-84 56 60
Margaretha 031-25 52 41

Prodesign Corrado Challanger 25, 92-års inkl sele och nödskärm, 85-110 kg samt Vario Aircotec Alibi II, ca 60 flyg. Pris 15500:-
kväll 08-24 10 08

Advance Sigma 2, 75-95 kg, knappt flugen som ny, säljes med speedsystem, advance sele, säck och hjälm. Pris 15000:-
Mattias dag 0565-126 27
kväll 0564-402 38

APCO Prima 27, -93, A-skärm, 70-90 kg, lättstartad, stabil med speedsystem. Pris 12900:-
Jan 033-13 23 93

APCO Starlite 24, -93, 60-78 kg, Secura sele, räddningskärm.
Susanne 0141-159 05

Mobil skärmwinsch "Törna", drifttid ca 14 tim. Världens mest driftsäkra komponenter. För mer info kontakta! Orust Flygsällskap 0304-443 84/443 82, 010-285 0278/010-220 1490

ACPO Starlite 22, Paradisesele med intergrerad nödskärm. Lite använd i fint skick. Pris 10000:-
Eva 0240-156 42

APCO Supra 27, i stort sett oanvänd. Pris 18000:-
Gustav 08-783 6642

Demoskärmar
Excel 28, Prologsele, kevlarplatta, integrerad nöd Plus 25. 19900:-
Excel 26 14900:-
Proton 29, 12A 12500:-
Flytec 3005 SI 2900:-
Flytec 3005 Pro 5900:-
Oggy 042-14 13 71

Nova Phönix 28, -92, grön/lila, linor genomgångna, ej bogserad, inkl sele. Ring och bjud.
Åke 0470-167 73

Termik/Distans, Nästan ny skärm säljes mycket förmånligt. Bra prestanda/säkerhet. Pilotvikt 80-110 kg.
H-P Fallesen dag 08-653 7650
kväll 08-644 2935

APCO Hilite II 25, röd/blå/gul, i mycket bra skick. Pris 8500:-
Tony 010-677 5576

UP Jass 25, Den perfekta nybörjar skärmen för dig som vill ha en stabil skärm med mycket bra prestanda, som ny, endast provflugen, 55-75 kg nakenvikt. Pris 12000:-, med sele 13000:-
Jocke E 08-771 7469

APCO Supra 28, gul/vit, ca 25 tim, nov-93, nya A&B linor. Pris 17500:-
Tony 010-677 5576

Övrigt

SSFF
Idrottens Hus 11 tr
Storforsplan 44
123 87 FARSTA
Telefon: 08-605 65 12
bemannad tisdagar 19-21
Fax: 08-605 65 14
Pg 414 08 58-4
Bg 56 48-45 87

ISSN 1104-5590

Manusstopp till:
Skärmtryck nr 1-95 26/1
Skärmtryck nr 2-95 ???
Artiklar och annat skickas till:
Gustav Mogensen
Värtavägen 27, 5 tr
115 29 STOCKHOLM
e-mail: gustav.mogensen@mm.se

Godkända instruktörer

Magnus Agnwik	08-640 17 80
Peter Ahlbin	010-255 17 51
Torkel Berqvist	08-51241457
Dominique Bon	(0171-405 37)
Peter Brinkeby	031-15 94 34
Christer Ericsson	031-15 94 34
Peder Dyrsen	031-15 94 34
Lars Ekenstam	08-652 23 88
Andreas Hedström	0647-511 86
Lars Hedström	0647-511 86
Per Jutemar	08-618 96 57
Lasse Linde	08-673 63 17
Tomas Lund	08-21 41 41
Anders Magnerfelt	08-673 13 91
Peter Nietlisbach	0647-503 91
Annika Olsson	0647-511 70
Tomas Peterson	0515-111 21
Ola Richtun	031-14 05 82
Peter Wicander	010-255 90 75
Tommy Åsell	063-10 75 62